У тами трезора

КРАТКА ИСТОРИЈА ОСАМОСТАЉИВАЊА И ГЛОБАЛИЗАЦИЈЕ МОНЕТАРИСТИЧКИХ ЦЕНТАРА МОЋИ (3): ГУБИТАК И ПОНОВНО ОСВАЈАЊЕ СУВЕРЕНИТЕТА

Повратак народном новцу

„У до-ба виртуелног нов-ца, од-но-сно нов-ца који не постоји, али може да одреди бла-го-ста-ње или сиромаштв-о читавих народа, заправо од-лу-чу-ју са-мо банкари и њихови лобији. Монетарна алхемија обесмишљава народне референдуме, сло-бо-да се за-ме-њу-је оба-ве-зом потрошње, до-сто-јан-ство по-се-до-ва-њем кредитне картице, отаџбина обве-зницама на берзи, живот историјом не-ког текућег рачуна“

Пише: Марио Консоли

Губитак монетарног и законодавног суверенитета – суштинских ствари за национални суверенитет – од стране европских земаља утврђен је на неопозив начин. И то

криомице.

Ида Маљи је у листу „Ил Ђорнале” од 11. марта 2001. описала како је то изгледало у Италији: „У закону о реформи Устава, који је изгласан на брзину, пар сати пре распуштања оба дома, налази се фундаментални пасус о коме грађани нису обавештени ни пре ни после његовог одобравања. Ради се о члану 117 у коме се утврђује: *Законодав ну власт врше државе и региони уз поштовање Устава, као и обавеза које произлазе из уређења заједнице и међународних обавеза*
. У та три реда је кодификован губитак законодавног суверенитета Италије. Зато се јавно није ни дискутовало о члану 117: Италијани то не смеју да знају.”

Можда је баш то демократија.

Понегде се сматрало да је обавеза да се чује глас народа на референдумима и тамо су – случај Данске или недавни француски и холандски референдум – Мастрихт, евро и „Европски устав” остали мртво слово на папиру. Народ је рекао не. Али, то су ретки, чак једини изузеци.

У осталим европским земљама врло демократски је наметнуто усклађивање са америчким моделом без права на реплику, без икаквог референдума.

СРОЗАВАЊЕ НАРОДА НА МАСУ

Новац је тај који одлучује не више само како привреда треба да се креће, већ и – директно, непосредно – како треба да се управља Америком. Народ је, као и све остало, у међувремену сведен на потрошача и више није није суверен ни над чим.

Привредом управљају људи који – као што смо видели – немају везе са народном сагласношћу. У то више нема сумње. Али, каже се да је то због, неизбежно, правила слободног тржишта, глобализације, потрошње и благостања. Важно је да политички систем – усвојен или наметнут – свуда, у сваком кутку света, буде демократски. Морају да се обављају „слободне" изборне консултације преко којих народ може да бира кандидате које предлажу разне партије.

Поред тога што нам је још у ушима реченица Марка Алонса Хана, који нас је подсетио да је новац важнији од програма у изборним кампањама, можемо легитимно да се запитамо шта може народу да понуди владајућа политичка класа лишена било какве моћи у односу на монету и привреду, дакле лишена сваке могућности да интервенише на социјалном плану. Али, трудећи се да будемо оптимисти до краја, примећујемо да демократија успева да управља главним предметом свога постојања: консензусом. „Очеви оснивачи" су измислили савремену демократију како би гарантовали слободни консензус. А за тај политички систем постоји модел који служи као пример, свуда истицан, права правцата светиња: велика америчка демократија.

Хајде, дакле, да видимо како изгледа консензус у тој земљи.

Подаци збуњују. На председничке изборе излази мање од 50 одсто оних с правом гласа, дакле председник САД представља једва једног Американца од четири. На другим изборима ствари су још горе. Гласача на изборима у појединим државама има између 35 и 40 одсто, у округзима и општинама чак 25–30 одсто. У светилишту демократије постоје „већине" које представљају мање од 13 одсто становништва.

Нешто није у реду: разлози због којих су осуђиване диктатуре увек су били концентрисани на темама слобода и консензуса. Легитимно је поставити питање колико може да траје режим када се заснива на само 13 или 25 одсто становништва. У тоталитарним земљама свакако врло мало.

Консензус, када је нека ствар озбиљна, питање је савести, осећања припадности и учешћа, то је центрипетална сила која увећава појединца и чини га фундаменталним делом народа, баш тог народа.

У демократији, краљевству најнеумеренијег индивидуализма, снаге које преовладавају су више центрифугалне, смањују грађанина, чине га анонимним и смештају га у аморфну и безличну масу. То је маса којом се може управљати и са бедних 13 одсто „већине".

СЛОБОДНИ СТЕ, И ТАЧКА

Консензус у демократији има достојанство једне конзерве „кока коле" продате на полици самоуслуге.

И што се више демократија намеће свету, међународна финансијска моћ има више слободе за своју трговину, све више је сиромашних слојева у богатим нацијама и све више је гладних народа.

У задњем извештају Уједињених нација о људском развоју – 1998 – стоји да 20 одсто најбогатијег дела становништва света троши 86 одсто добара на располагању, док 20 одсто најсиромашнијег дела становништва троши само 1,3 одсто.

А „велика америчка демократија" наставља своје дело планетарног освајања.

Којим инструментима?

Опет исто, одасвуда банкари. Пише Ђулијето Кјеза: „Наднационални инструменти овог

пројекта су две главне институције Бретон Вудса, Међународни монетарни фонд и Светска банка, којима је задњих година придодата СТО (Светска трговинска организација), њихов блиски рођак, јер је наследник GAT-а (General Agreement on Tariffs and Trade). Није случајно што су ова три оперативна инструмента ван Уједињених нација. Такође, није случај што су то једине наднационалне институције које су добиле конкретне, реалне моћи ограничавања, укидања националних суверенитета земаља које се у њих учлањују. Али, нису сва укидања међусобно једнака. ‚Консензус из Вашингтона' представљао је калауз којим је очерупана међународна репрезентативност система Уједињених нација да би уступила место заповести америчке глобализације."

„Велика америчка демократија" наставља, монетарним средствима уцене, војним акцијама, све тежим ударцима на национални суверенитет, да намеће свој образац „доброг", „слободног", „политички коректног".

Правила? Међународни уговори? Они важе само када одговарају плановима САД, иначе се занемарују, цепају, поново пишу. Резолуција УН која није испоштована може да буде одличан изговор да се започне рат ако се ради о Ираку Садама Хусеина, али нема никаквог значаја ако њу не испуњава Израел.

Када је циљ био, 1999, срушити Милошевићеву Србију, Американци нису оклевали да промене природу НАТО-а. Од одбрамбеног пакта претворили су га у офанзивну војну алијансу. Правила су зачас промењена. Чланови 5 и 6 Статута, који су коришћење силе ограничавали на одбрану, преправљени су: НАТО се самодефинисао и понашао, унилатералним актом кршећи члан 51 Повеље УН о легитимној одбрани, као „жандарм новог светског поретка". Амерички систем је демократски. И тачка. То је систем банкара.

Ради разумевања какво је схватање које Американци имају о легалитету и слободи довољно је посматрати их у било којем њиховом пљачкашком походу.

СЛУЧАЈ НИКАРАГВЕ

Као пример даћемо реконструкцију војне агресије Америке Роналда Регана на Никарагву, коју је начинио Ноам Чомски: „Никарагва није одговорила. Они нису одговорили бацајући бомбе на Вашингтон. Они су одговорили позивајући Вашингтон да брани своје дело пред Међународним судом. (...) Није било тешко наћи доказе. Суд их је прихватио, донео пресуду у њихову корист (...), осудио је оно што су они заиста пријавили као ‚нелегално коришћење силе', што је само другачији назив за међународни тероризам. Суд је позвао САД да прекину чињење злочина и да плате велику одштету. САД су одбиле, наравно, са презиром пресуду Врховног суда и објавиле да од тада неће више да признају његову јурисдикцију. Онда се Никарагва обратила Савету безбедности Уједињених нација, који је издао резолуцију у којој позива све државе да поштују међународне законе. Нико није именован, али сви су схватили. САД су ставиле вето на резолуцију. И данас су они једина држава која је требало да буде кажњена од стране Међународног суда и која је, истовремено, ставила вето на резолуцију Савета безбедности која је позивала државе да поштују међународне законе. Онда се Никарагва обратила Генералној скупштини УН, где технички не постоји механизам вета, али где негативни глас САД има тежину вета. Скупштина је одобрила резолуцију аналогну оној коју је издао Савет безбедности са гласом против само САД, Израела и Салвадора. Следеће године опет се гласало и тада су САД добиле само глас Израела. (...) Никарагва није даље могла да предузме ништа више што је легално. Покушала је све. Али, ништа није успевало у свету којим управља сила."

То је посебно тумачење које „велика америчка демократија" – она која је имала ауторитета да покрене и води процесе у Нирнбергу и Токију – има о вредностима слободе, легалности, правде. Баш као када прокламују право Палестинаца на сопствену државу, али под условом да не само буде држава демократског типа, већ и да могу да ставе свој вето на особу коју би палестински народ изабрао за свога председника.

Баш је демократија чудна ствар!

„Мисионарски" дух јахача са звездицама и пругама у „ослобађању" народâ света збуњује бар онолико колико и величина демократског консензуса који има „већина" од 13 одсто.

Али, италијански банкар Карло Ацељо Ћампи, у новој одори председника републике у Риму, разјашњава нам шта је демократски консензус. Онима који су га питали да објасни легитимност чина да се наставе реформе евра и Централне европске банке, а да се та питања не изнесу на народни референдум, рекао је: „Понекада се прича о томе да би

требало да се организује референдум о Европи. Али, мени се чини да је ‚прави референдум' већ био, прошлог јануара, када је уведен евро, па се питам да ли је могућа боља консултација народа од тога."

Па браво, Ћампи! Кратком, одсечном, јасном реченицом, објаснио нам је оно што смо се већ на пар ранијих страница питали: „најбољи" демократски консензус је да се користи монета коју је наметнула власт, а не лира, коју ниједан трговац, нити иједна банка данас прихватају. Чини нам се да је баш тако: у време виртуелног новца логично је да се морамо задовољити виртуелним консензусом.

Вероватно је баш то демократија.

СХВАТАЊЕ ЈЕ ПОЧЕТАК ЗАОКРЕТА

У доба виртуелног новца, „e-money"-а, односно новца који не постоји, али који може да одреди благостање или сиромаштво читавих народа, богатство или пропаст читавих категорија становништва, логично је, на крају крајева, да доминантни политички систем буде демократски, у којем би народ требало да буде „суверен", али где заправо одлучују само банкари и њихови лобији, где се монетарна алхемија меша са народним референдумом, где већина може да буде само 13 одсто, где се слобода замењује обавезом потрошње, достојанство поседовањем кредитне картице, отаџбина обвезницама на берзи, живот историјом неког текућег рачуна.

Једини одговори на велике актуелне теме су они који почивају на интересима познатих финансијских групација. И нико се не буни, јер нема више репрезентативне политичке власти са ауторитетом која може да пружи другачије, аутономне одговоре, који су у интересу заједнице.

Али, у свој тој причи о ординарној финансијској тиранији, бројеви имају велику тежину и рачунице могу да буду и погрешне. Штавише, историја то показује, пре или после начине грешку. Било зато што је похлепа често јача од опрезности, било зато што се реакције људске психологије често не подударају са хладним следом рачунских операција, било зато што одузимајући слободу и суверенитет долази се до тога да се народи љуте и буне.

Узбудио је духове успех који је у разним деловима света постигао филм „Банка" (*The Bank*).

Прича се о личности која се свети за нанете јој неправде тако што је смислила информатички систем способан да уништи банку која је уништила њену породицу. У филмској причи вредно је што су потпуно огољене уцене, уговорне и правне манипулације, жеља за влашћу и цинична контрола над људским животима од стране институција које се баве новцем. Приликом задњих реплика главног јунака „банке више нема" и „мрзим банке", у филмским салама су настајале овације као на стадионима. У Аргентини, на кућним поселима, нова игра, која је заменила „томболу" и „монопол", зове се „вечни дуг". На кутији пише: „Ко може да победи Монетарни фонд?"

Можда људи почињу да схватају ко су прави непријатељи и почињу да их мрзе. Да, мржња није решење, али схватање јесте почетак заокрета.

Заокрет око бове који ће водити ка краху монетарне тиранije и поновном освајању националних суверенитета вероватно је много ближи од онога у шта се може веровати када се има у виду планетарна моћ финансијских лобија.

МОЋ СОЛИДАРНОСТИ НАРОДА

Иду тешка, најтежа времена, као она у којима већ живе Аргентинци. Биће то траума, болна траума, пошто су скоро сви ресурси већ у рукама те господе и велики део наших радних квалитета је изгубио смисао. Глобално село је уништило творца готовог производа и заменило га радником који мора да направи вијак, зупчаник или само да га склопи, као и разносачем који зна да испоручи само оно што нуде мултинационалне компаније.

Мораћемо опет да учимо оно што су нас натерали да заборавимо. Мораћемо да се ослободимо банкарске новчане преваре и свих њихових уцена и да створимо, најзад, праву монету, народни новац.

Народи, праве жртве тираније лобија, знаће да поврате, део по део, сву своју суверености која им је одузета.

Када буде нестало потрошачког хлороформа, када буде престао џумбус драгулија, мобилних телефона, компјутера, када се буде остало без производа луна парк супермаркета и комерцијалних центара, народи ће морати опет да откривају себе, да се поново формирају, да се врате постојању са својим специфичним идентитетом и својом културом.

А потрошачки, монетарни систем и систем слободног тржишта је ентропијски систем. То је систем који ће, пре или касније, да се угаси. Наиме, он се заснива на сталном повећању потрошње, дакле производње, дакле искоришћавања ресурса. То повећавање не може да иде у бесконачност, па ће се стићи до економске имплозије онда када се стигне до тачке у којој ће расположивост добара бити мања од квоте увећања потребне за обнову потрошачког система.

Недавно сам слушао једну старицу са планине како прича о времену, не баш тако далеком, када је у нашим долинама недостајало све оно чега данас има. Јела се палента, млеко, кестен, сир, кожурица и ретко салама. Али, ни тога није увек било. Једнога дана се јело ово, другога оно. Сиромаштво је било велико. Често су се састајали становници села и онда је било боље, јер је неко доносио кожурице, неко лук, неко паленту, неко саламу, неко млеко. „Беда нас је одржавала заједно и омогућила нам да преживимо и најгоре зиме”, био је закључак приче.

Наши народи су показали већ много пута да знају да савладају страшна искушења, развијајући солидарну снагу и способност какви се данас не могу ни наслутити. Штавише, најбоље квалитете показали смо у најтежим периодима и у периодима обнове. То су квалитети на које господа из међународних банака и не помишљају и које сигурно нису предвидели.

Европски народи, сведени данас на надничарење у пословима потребним развоју нове економије глобализације и мултинационалних компанија, знаће да пронађу сопствене производне и креативне квалитете. Неће чекати ошамућени, гладни, улогорени крај аеродрома да стигне „хуманитарна помоћ", као што се дешава у многим земљама трећег света.

Европски народи неће прихватити нове уцене неке нове међународне банке и знаће да пробуде своју љубав према слободи и независности. Борба за слободу је константа у историји људи. Борба народа за слободу и суверенитет биће доминантна тема сутрашње историје. **<**

(Новембар-децембар 2005)

(1) Спој силе и опсене

(2) Добро познати тајни управљачи